

חסר. בשמא דהוא קדישא. ובשמא דא, אדפר אדם. ומה דאמר מה יעשה לי אדם, הכי הוא. דתנא כל אינון פתרין קדישין דמלפא, פד אתתקנון בתקונוי. אתקרוני אדם. דיוקנא דכליל פלא. ומה דמשלפא בהו, אתקרי שמא קדישא. ותערא ומה דביה, אתקרי יהו"ה, ואתקרי אדם בכללא דתערא, ומה דביה. (ס"א ומה דאשתלויף מתערא אתקרי שמא קדישא, תערא ומה דביה אתקרי יהו"ה אתקרי אדם בכללא תערא ומה דביה).

ואלין תשעה תקונין דאמר דוד הכא, לאכנעא שנאוי בגין דמאן דאחיד דיקנא דמלפא, ואוקיר ליה בנקירו עלאה, פל מה דבעי מן מלפא מלפא עביד בגיניה. מאי טעמא דיקנא, ולא גופא. אלא גופא אזיל פתר דיקנא, ודיקנא לא אזיל פתר גופא. (ול"ג מן ודיקנא עד וגופא) (דדיקנא איהו עיקרא דכל גופא וכל הדורא דגופא פתר דיקנא אזיל וכלא דיקנא תליא).

ובתרי גונוי אתי האי חשבנא, חד פדקאמרן. תריין: מן המצר קראתי יה, חד. ענני במרחב יה, תרי. ה' לי לא אירא, תלת. מה יעשה לי אדם, ארבע. ה' לי בעוזרי, חמש. ואני אראה בשונאי, שיתא. טוב לחסות בה', שבעה. מבטוח באדם, תמנניא. טוב לחסות ביי מבטוח בנדיבים, תשעה. (ס"א טוב לחסות בה', מבטוח באדם. ו. טוב לחסות בה'. ת. מבטוח בנדיבים).

מן המצר קראתי י"ה, מאי קא מיירי אלא דוד, פל מה דאמר הכא, על תקונוא דדיקנא דא קאמר. (רבי יהודה אמר) מן המצר קראתי יה, מאתר דשארי דיקנא לאתפשטא, דהוא אתר דחיק, מקמי פתחא דאודנין מעילא, תחות שערי דרישא. ובגין כך אמר י"ה י"ה תרי זמני. ובאתר (ס"א ובתר) דאתפשט דיקנא, ונחית מאודנוי, ושארי לאתפשטא, אמר יי לי לא אירא, דהוא אתר דלא דחיל (ס"א דחיק) וכל האי אצטריך וכו', (אדם אתקרי ועל אתפשטותא האי אצטריך) דוד לאכנע תחותיה מלכין ועמין, בגין יקרא דדיקנא דא.

ותאנא בצניעותא דספרא, פל מאן דחמי בחלמיה דדיקנא דבר נש עלאה אחיד בידיה, או דאשויט ידיה ליה. ינדע דשלים הוא עם עלאי, וארמיה תחותיה אינון דמצערין ליה. תנא, מתתקן דיקנא עלאה בתשעה תקונין, והוא דיקנא דזעיר אפין, בתשעה תקונין מתתקן.

תקונוא (ד' ק"ח ע"א) קדמאה. מתתקן שיערא מעילא, ונפיק מקמי פתחא דאודנין, מתחות קוצי דתליין על אודנין, ונחתין שערי, נימין על נימין, עד רישא דפומא. תאנא, פל אלין נימין דבדיקנא, תקיפין תיר מפל נימין דקוצין דשערי דרישא, ושערי דרישא אריכין (ופפין), והגי לאו אריכין, ושערי דרישא, מנהון שעיעי, ומנהון קשישין.

וּבְשַׁעֲתָא דְאַתְמַשְׁכֵּן שְׁעָרֵי חוּרֵי דְעֵתִיק יוֹמִין, לְשַׁעְרֵי דְזַעִיר אַפִּין, כְּתִיב,
(משלי א) חֲכָמוֹת בַּחוּץ תִּרְנָה. מָאֵי בַחוּץ. בְּהַאי זַעִיר אַפִּין.

דְּמַתְחַבְּרָן תְּרֵי מוּחֵי.

תְּרֵי מוּחֵי סְלָקָא דְעַתְּרָה. אֵלָא אִימָא אַרְבַּע מוּחֵי. תַּלְתַּת מוּחֵי דְהוּוּ בְּזַעִיר
אַפִּין, וְאַשְׁתַּכְּחוּ בְּתַלְתַּת חֲלָלֵי דְגוּלְגַלְתָּא דְרִישָׁא. וְחַד מוּחָא שְׁקִיט
עַל בְּרִייה, דְכֻלְּלֵי כָּל תַּלְתַּת מוּחֵי. דְאַתְמַשְׁהָ מְנִיָּה מְשִׁיכֵן כְּלִילָן שְׁקִילָן,
בְּשַׁעְרֵי חוּרֵי. לְהַאי זַעִיר אַפִּין לְתַלְתַּת מוּחֵי דְבִיָּה.

וּמִשְׁתַּכְּחֵן אַרְבַּע מוּחֵי בְּהַאי זַעִיר אַפִּין. בְּגִין כֶּהָ אֲשַׁתְּלִימוּ אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת
דְּכְתִיבִין בְּתַפִּילִין, דְאַתְכְּלִיל בְּהוּוּ שְׁמָא קְדִישָׁא דְעֵתִיק יוֹמִין,
עֵתִיקָא דְעֵתִיקִין, וְזַעִיר אַפִּין. דְּהַאי הוּא שְׁלִימוּתָא דְשְׁמָא קְדִישָׁא. דְכְתִיב,
(דברים כח) וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שָׁם יִי נִקְרָא עֲלֶיהָ וְיָרְאוּ מִמֶּנָּה. שָׁם יִי.
שָׁם יִי מִמֶּשׁ, דְאַיְנוּן אַרְבַּע רְהִיטֵי בְּתֵי דְתַפִּילִין.

וּבְגִין כֶּהָ, חֲכָמוֹת בַּחוּץ תִּרְנָה. דְּהָכָא מִשְׁתַּפְּחִין. דְּהָא עֵתִיקָא דְעֵתִיקִין,
סְתִימָא דְסְתִימִין, לָא אֲשַׁתְּכַח, וְלָא זְמִין חֲכָמָתָא דִּילֵיהָ, מְשׁוּם
דְּאִית חֲכָמָתָא סְתִימָא דְכֻלָּא וְלָא אֲתַפְּרֵשׁ. וּבְגִין דְאַתְחַבְּרוּ אַרְבַּעַה מוּחִין
בְּהַאי זַעִיר אַפִּין. אֲתַמַּשְׁכֵּן אַרְבַּע מְבוּעִין מְנִיָּה לְאַרְבַּע עֵיבָר, וּמִתַּפְּרֵשׁן
מִחַד מְבוּעָא, דְנַפִּיק מִכְּלָהוּ. וּבְגִין כֶּהָ אִינּוּן אַרְבַּע.

וְהָאִנְא, הַאי חֲכָמָתָא דְאַתְכְּלִילָא בְּאַרְבַּע, אֲתַמַּשְׁכָּא בְּהַנִּי שְׁעָרֵי, דְאַיְנוּן
תַּלְיִין תַּלְיִין עַל תַּלְיִין. (ג"א הוּא) וְכֻלְּהוּ קְשִׁיין וְתַקִּיפִין, וְאַתְמַשְׁכוּ
וּנְגִידוּ כָּל חַד לְסִטְרוּי. וְאַלְף אַלְפִין וְרַבּוּא רַבְּבִין תַּלְיִין, מְנִיָּיהוּ דְלִיתְהוּן
בְּחוּשְׁבָּנָא. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (שיר השירים ה) קוּוּצוּתִיו תַּלְתַּלִּים. תַּלְיִ תַּלְיִים.
וְכֻלְּהוּ קְשִׁיין וְתַקִּיפִין לְאַתְחַבְּרָא, כְּהַאי חֲלָמִישׁ תַּקִּיף. וְכְהַאי טַנְרָא דְאִיהִי
תַּקִּיפָא. עַד דְעַבְדִּין נוֹקְבִין וּמְבוּעִין מִתַּחוּת שְׁעָרָא, וּנְגִידִין מְבוּעִין תַּקִּיפִין
לְכָל עֵיבָר וְעֵיבָר לְכָל סִטְר וְסִטְר. וּבְגִין דְהַנִּי שְׁעָרֵי אוּכְמֵי וְחֻשְׁוֹכֵן, כְּתִיב
(איוב יב) מְגַלָּה עֲמוּקוֹת מְנֵי חֹשֶׁךְ וַיּוֹצֵא לְאוּר צִלְמוֹת.

וְהָנָא, הַנִּי שְׁעָרֵי דְדִיקְנָא תַקִּיפִין (בלחודו) מְשָׂאָר שְׁעָרֵי דְרִישָׁא, מְשׁוּם דְהַנִּי
בְּלַחוּדִיָּהוּ מִתַּפְּרֵשׁן וּמִשְׁתַּכְּחֵן, וְאַיְנוּן תַּקִּיפִין בְּאוּרְחִיָּהוּ. אִמָּאֵי
תַקִּיפִין. אִי תִימָא, מְשׁוּם דְכֻלְּהוּ דִינָא, לָאוּ הָכִי, דְהָא בְּתַקּוּנִין אַלִּין
אֲשַׁתְּכַחוּ רַחְמֵי (וְדִינָא). וּבְשַׁעֲתָא דְנַחְתִּין תַּלְיִסְר מְבוּעֵי נְהָרֵי דְמִשְׁחָא, אַלִּין
כְּלָהוּ רַחְמֵי.

אַרְאָ תָּאנָא, כָּל הַנִּי שְׁעָרֵי דְדִיקְנָא, כְּלָהוּ תַקִּיפִין. מָאֵי טַעְמָא. כָּל אִינּוּן
דְרַחְמֵי, בְּעִינִין לְמַהוּי תַקִּיפִין. לְאַכְפִּיָּא לְדִינָא. וְכָל אִינּוּן דְאַיְנָהוּ
דִינָא, הָא תַקִּיפִין אִינּוּן. וּבִין כֶּהָ וּבִין כֶּהָ בְּעִינִין לְמַהוּי תַקִּיפִין, מִתְרִין

סְטָרִין. כַּד בְּעֵי עֲלָמָא רַחֲמִין, רַחֲמֵי תְקִיפִין וְנִצְחִין עַל דִּינָא. וְכַד בְּעֵי דִינָא, דִּינָא תְקִיף, וְנִצְחָה עַל רַחֲמֵי. וּבְגִין כֹּף בְּעֵינִין לְמַהוּי תְקִיפִין מִתְרִין סְטָרִין, דְּכַד בְּעוּ רַחֲמֵי, שְׁעָרֵי דְאִינוּן בְּרַחֲמֵי, קִיַּיִמִין וּמִתְחַזְּיָא (פ"א מִתְאַחֲדָא) דִּיקְנָא בְּאִינוּן שְׁעָרֵי, וְכֹלָא הוּוּ רַחֲמֵי. וְכַד בְּעֵי דִינָא, אִתְחַזְּיָא דִיקְנָא בְּאִינוּן שְׁעָרֵי, וְכֹלָא אִתְקִיִּים בְּדִיקְנָא.

וְכַד אִתְגַּלְיָא דִיקְנָא קְדִישָׁא חוּוּרָא, כָּל הֲגֵי וְכָל הֲגֵי מִתְנַהֲרִין וּמִסְתַּחֲיִין, כַּמָּאן דְּאִסְתַּחֲי בְּנִהְרָא עֲמִיקָא מִמָּה דְהוּה בֵּיה. וְאִתְקִיִּמוּ כְּלָהוּ בְּרַחֲמֵי, וְלִית דִּינָא אִשְׁתַּכַּח, וְכָל הֲגֵי תִשְׁעָה כַּד נִהְרִין כְּחֻדָּא, כְּלָהוּ אִסְתַּחֲיִין בְּרַחֲמֵי.

וּבְגִין כֹּף אָמַר מִשָּׁה זְמָנָא אַחֲרָא, (במדבר יד) יִי אֲרַךְ אַפְּיִם וְרַב חֶסֶד. וְאֵלֹהֵי אֱמֶת לֹא קָאָמַר. מִשׁוּם דְרָזָא דְמַלְאָה, אִינוּן תִּשְׁעָה מְכִילֵן דְנִהְרִין מִעֲתִיק יוֹמִין לְזַעִיר אִפִּין. וְכַד אָמַר מִשָּׁה זְמָנָא תְנִינָא, תִּשְׁעָה תְקוּנִין אָמַר. וְאִינְהוּ תְקוּנֵי דִיקְנָא דְמִשְׁתַּפְּחֵי בְזַעִיר אִפִּין, וְנִחֲתִין מִעֲתִיק יוֹמִין וְנִהְרִין (דף ק"ט ע"ב) בֵּיה. וּבְגִין כֹּף אֱמֶת תִּלְיָא בְּעֲתִיקָא, וְהִשְׁתָּא לֹא אָמַר מִשָּׁה וְאֱמֶת.

תְנָא, שְׁעָרֵי דְרִישָׁא דְזַעִיר אִפִּין, כְּלָהוּ קְשִׁישֵׁי, תִּלְיִן עַל תִּלְיִן. וְלֹא שְׁעִיעִין. דְהָא חֲמִינָא דְתִלְת מוּחֵי בְתִלְת חֲלָלֵי מִשְׁתַּפְּחִין בֵּיה, וְנִהְרִין מִמּוּחָא סְתִימָאָה. וּמִשׁוּם דְמוּחָא דְעֲתִיק יוֹמִין, שְׁקִיט וְשְׁכִיף כְּחֻמַּר טַב עַל דְוִרְדֵּייהָ, שְׁעָרוֹי כְּלָהוּ שְׁעִיעִין, וּמִשִּׁיחִין בְּמִשְׁחָא טַב. וּבְגִין כֹּף כְּתִיב, (דניאל ז) רֵאשִׁיה בְּעֶמֶר נִקָּא.

וְהָא דְזַעִיר אִפִּין, קְשִׁישִׁין וְלֹא קְשִׁישִׁין. דְהָא כְּלָהוּ תִלְיִין וְלֹא מִתְקַמְטִי, וּבְגִין כֹּף חֲכַמְתָּא נִגִיד וְנִפְיָק. אָבַל לֹא חֲכַמְתָּא דְחֲכַמְתָּא, דְאִיהִי שְׁכִיכָא וְשְׁקִיטָא. דְהָא תְנִינָא דְלִית דִּידַע מוּחֵיהָ דְעֲתִיק יוֹמִין, בַּר אִיהוּ. וְהָא דְכְתִיב, (איוב כח) אֱלֹהִים הַבִּין דְרַכָּה וְהוּא יָדַע אֶת מְקוֹמָהּ, בְּזַעִיר אִפִּין אִתְמַר. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּרִיף בְּרִי לְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, בְּעֲלָמָא דִין וּבְעֲלָמָא דְאִתִּי.

תְקוּנָא תְנִינָא. נְפִיק שְׁעָרָא, וְסָלִיק מְרִישָׁא דְפּוּמָא, עַד רִישָׁא אַחֲרָא דְפִתְחָא דְפּוּמָא, וְנִחֲתִית מִתְחוֹת פּוּמָא, עַד רִישָׁא אַחֲרָא, נִימִין עַל נִימִין, בְּתִקּוּנָא שְׁפִיר.

קוּם רַבִּי אַבָּא. קוּם רַבִּי אַבָּא, פִּתַּח וְאָמַר, כַּד תְּקוּנָא דִּיקְנָא דָא מִתְתַּקֵּן בְּתִקּוּנָא דְמַלְכָּא, (ס"א בְּתִיקוּנֵי מַלְכִין) (ס"א כַּד תְּקוּנָא דָא מִתְתַּקֵּן בְּדִיקְנָא דְמַלְכָּא אִתְחַזְּי) כְּגַבְרַת תְּקִיף שְׁפִיר לְמַחְזֵי, רַב וְשְׁלִיט, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (תהלים קמז) גְּדוֹל אֲדוּנֵינוּ וְרַב כַּח. וְכַד אִתְבָּסַם בְּתִקּוּנָא דִיקְנָא יִקְרָא קְדִישָׁא, וְיִשְׁגַּח בֵּיה, אִקְרִי

בְּנֵהִירוֹ דִּילִיָּה, אֶל רַחוּם וְגוֹ'. וְהָאִי תְּקוּנָא תְּנִינָא אֲתַתְּקֵן, פֶּד נְהִיר בְּנֵהִירוֹ
דְּעַתִּיק יוֹמִין, אֶקְרִי רַב חֶסֶד. וְכַד מְסַתְּפְלִי דָא בְּדָא, אֲתַקְרִי בְּתַקּוּנָא
אֲחֵרָא וְאַמֶּת. דְּהָא נְהִירוֹ אֲנַפִּיָּה. (ס"א דָא נְהִירוֹ דְּאֲנַפִּין).

וְתַנְיָא, נוֹשָׂא עוֹן אֲתַקְרִי דָא תְּקוּנָא תְּנִינָא, כְּגוּוּנָא דְּעַתִּיקָא קְדִישָׁא.
אֲבַל מְשׁוּם הֵהוּא אֲוֹרְחָא דְּנַפִּיק, בְּתַקּוּנָא תְּלִיתָאָה תַּחוּת תְּרִין
נוֹקְבִין דְּחוּטְמָא, וְשַׁעֲרִין תְּקִיפִין זְעִירִין מְלִיין לְהֵהוּא אֲוֹרְחָא, לָא אֲתַקְרוּן
הֵכָא נוֹשָׂא עוֹן וְעוֹבֵר עַל פְּשַׁע, וְאֲתַקְיִמוּ בְּאֲתֵר אֲחֵרָא.

וְתַנְיָא, תְּלַת מָאָה וְשִׁבְעִין וְחָמֵשׁ חֶסְדִּים, כְּלִילָן בְּחֶסֶד דְּעַתִּיק יוֹמִין,
וְכִלְהוּ אֶקְרוּן חֶסְדֵי קְדָמָאִי, דְּכְתִיב, (תהלים פט) אֵינָה חֶסְדֵיךָ
הֵרָאשׁוּנִים, וְכִלְהוּ כְּלִילָן בְּחֶסֶד דְּעַתִּיקָא קְדִישָׁא, סְתִימָא דְּכִלְא, וְחֶסֶד
דְּזַעִיר אֲפִין אֶקְרִי חֶסֶד עוֹלָם.

וּבְסַפְרָא דְּצִנִּיעוּתָא, קְרִי בִיָּה לְחֶסֶד קְדָמָאָה דְּעַתִּיק יוֹמִין רַב חֶסֶד. וּבְזַעִיר
אֲפִין, חֶסֶד סְתָם. וּבְגִין כֶּף כְּתִיב הֵכָא, (שמות לד) וְרַב חֶסֶד. וְכְתִיב,
(שמות לד) נוֹצֵר חֶסֶד לְאֵלִפִים סְתָם. וְאֲוֹקִימָנָא, הָאִי רַב חֶסֶד, מִטָּה כְּלַפִּי
חֶסֶד, לְנִהְרָא לִיָּה, וְלֹאֲדִלְקָא בּוֹצִינִי.

דְּתַנְיָא הָאִי אֲוֹרְחָא דְּנַחֲתִית תַּחוּת תְּרִין נוֹקְבִין דְּחוּטְמָא, וְשַׁעֲרִין זְעִירִין
מְלִיין לְהֵהוּא אֲוֹרְחָא, לָא אֶקְרִי הֵהוּא אֲוֹרְחָא עוֹבֵר עַל פְּשַׁע, דְּלִית
אֲתֵר לְאֵעֲבָרָא לִיָּה בְּתַרִי גּוּוּנִי. חַד מְשׁוּם שַׁעֲרֵי דְּאֲשַׁתְּכַח בְּהֵהוּא אֲוֹרְחָא,
הוּא אֲתֵר קְשִׁיא לְאֵעֲבָרָא. וְחַד, מְשׁוּם דְּנַחֲתִית אֵעֲבָרָא דְּהֵהוּא אֲוֹרְחָא עַד
רִישָׁא דְּפוּמָא, וְלֹא יִתִּיר.

וְעַל דָּא כְּתִיב, (שיר השירים ה) שְׁפַתוֹתַי שׁוֹשְׁנִים, סוּמְקִין כְּוַרְדָּא, נוֹטְפוֹת מוֹר
עוֹבֵר, סוּמְקָא תְּקִיף, וְהָאִי אֲוֹרְחָא דְּהֵכָא, בְּתַרִי גּוּוּנִי לָא (ס"א בְּתַרִי גּוּוּנִי
אֲנִים וְלֹא) אֲתַבְּסָם. מִפָּאן מָאן דְּבַעִי לְאֲגִזְמָא, תְּרִי זְמַנִּי בְּטַשׁ בִּידֵיהּ בְּהָאִי
אֲוֹרְחָא.

תְּקוּנָא רְבִיעָאָה נְפִיק שַׁעֲרָא, וְאֲתַתְּקֵן, וְסְלִיק וְחַפִּי בְּעֵלְעוּי, בְּתַקְרוּבְתָא
דְּבוּסְמָא. הָאִי תְּקוּנָא יָאָה וְשַׁפִּירָא, לְאֲתַחְזִיא הוּד וְהֶדֶר הוּא (ס"א
הוּד עֵלְאָה). וְתַנְיָא, הוּד עֵלְאָה, נְפִיק וְאֲתַעֲטֵר וְנִגִּיד לְאֲתַאֲחֵדָא (ס"א לֹאֲה דְּעֵלְעוּי)
בְּעֵלְעוּי, וְאֲתַקְרִי הוּד זְקָן. וּמֵהָאִי הוּד וְהֶדֶר, תְּלִיין אֲלִין לְבוּשֵׁי, דְּאֲתַלְבֵּשׁ
בְּהוּ, וְאִינוּן פּוּרְפִירָא יְקִירָא דְּמִלְפָּא. דְּכְתִיב, (תהלים קד) הוּד וְהֶדֶר לְבָשֶׁת,
תְּקוּנִין דְּאֲתַלְבֵּשׁ בְּהוּ, וְאֲתַתְּקֵן בְּהָאִי דְּיוֹקְנָא דְּאָדָם, יִתִּיר מְכַל דְּיוֹקְנִין.
וְתַנְיָא (דף קמ"א ע"א) הָאִי הוּד, פֶּד אֲתַנְהֵר בְּנֵהִירוֹ דְּדִיקְנָא עֵלְאָה, (נ"א דָא)
וְאֲתַפְּשֵׁט בְּשַׁאֲר תְּקוּנִין נְהִירִין. הָאִי הוּא נוֹשָׂא עוֹן מֵהָאִי גִיסָא,
וְעוֹבֵר עַל פְּשַׁע מֵהָאִי גִיסָא. וּבְגִין כֶּף, (שיר השירים ה) לְחִיָּו כְּתִיב. וּבְצִנִּיעוּתָא